

Још од почетка јануара свако ново захлађење доживљавам као последње у овој сезони, и то ми помаже да га лакше поднесем. У то ме, једним делом, уверавају временске прогнозе, али још више моја жеља да тако буде. У међувремену је било више разочарења и неколико нових ледених таласа, али сваки од њих ме само још додатно учврсти у уверењу да је то вероватно последњи и да се зими ближи крај.

У сваком случају, сада знам, то јест, боље разумем механизам због којег нам владајући политичари и економисти сваки час обећавају излазак из економске кризе, скори улазак у Европску унију и увек изнова „видљиво светло на крају тунела“. Слушајући њих, ми, такорећи, у кризи никада нисмо ни били. Наиме, најпре смо, све до јесени 2008. веровали да ће нас криза заобићи и да ће, шта више, представљати нашу развојну шансу. А онда су, већ од јануара 2009. говорили да је „најгоре иза нас“ и да „од друге половине године“ следи опоравак. Правде ради, треба рећи да много боље није ни у другим, старијим и развијенијим демократским државама. Али је тамо макар више алтернативних начина информисања и опозиција и медији, ипак, малчице боље раде свој посао.

Негде мало порасте бруто друштвени производ, негде се, пак, успори његов пад, негде се мало „смањи проценат пораста незапослености“, а негде „живне инвестициона активност“. Довољно да се народу пред очима махне процентима и графиконима раста који треба да прикрију жалосну чињеницу да ће се живети теже и да се реалне плате и пензије још задуго неће вратити на пређашњи ниво. Рационално гледано, то је без везе. Обмањују нас и – српски речено – лажу. Али то ипак има одређени седативни ефекат на ширу популацију. Наравно, у крајњем исходу то води у аномију и свеопште неповерење у институције, демократију и оно што нам медији и политичари говоре и пишу. Али на краћи рок ради посао. А на дуге стазе? Па, или ћемо се већ навићи, тј. заборавити како је било и ко је шта обећавао. Или макар, када се и док се грађани освесте, они који садашње бајке и шарене лаже причају већ неће бити на функцијама.

Па шта је ту ново? Наравно ништа. Осим што је државни празник и што је хладно, па неке ствари просто више боле, више упадају у очи и више иритирају.

На пример, ружне и отужне сцене у манастиру Грачаница и уопште много тога што се у последње време, а нарочито након упокојења патријарха Павла, кува и збива око СПЦ и међу њеним архијерејима. (Да ми је до тога, могао бих сада ликовати што се, ето,

увелико остварују моје бојазни и упозорења изречена на овим истим страницама непосредно након Павловог испраћаја.) Сигурно у свему овоме што се збива у Цркви и у Епархији рашко-призренској има много типично домаће (српске, балканске) глупости, несналажења, ината, сујете и амбиције, и тај локални фактор заиста никада не треба потценити. Али признајем да се не могу отети утиску да је у овом конкретном случају, богме, и неки спољни „ђаво“ озбиљно умешао своје прсте.

Исто тако, никако ми не иде ми у главу да било ко овде може озбиљно да изговара, а још мање да верује у флоскулу о Србији као „регионалном лидеру“, у тренутку док нам у „региону“ одбијају црвене Интерполове потернице, и то не само за Тачијем, Чекуом и осталим косовским политичким и криминалним „првацима“ (на шта смо већ изгледа навикли и оуглали), него чак и за међународно осведоченим криминалцима и нарко-дилерима. Који се, рецимо, ових дана у Црној Гори, према потреби, рутински пуштају на слободу или зато што нису, или зато јесу црногорски држављани. Али та и таква Црна Гора за добар део (српских!?) медија и политичара, као и за део тзв. међународне заједнице, годинама је представљала светао узор и идеал којем би и Србија и њене власти требало да теже на свом „евро-атлантском“ путу. А Ђукановићева метаморфоза од „комунисте и националисте“ у „демократу“ слављена готово исто као и она Месићева. Погодите зашто!?

Конечно, начелник Генералштаба, иначе, по свему судећи, пристојан човек и частан војник, ових дана само што на уши не провришти да је војска против потпуног укидања војне обавезе („Војнички речено, ја то не бих укинуо“) и да је то учинио само мали број земаља у региону, укључујући и оне који имају професионализовану војску и далеко мање безбедносне изазове од нас (*Политика*, недеља, 14. фебруар). Али то никога не занима, а начелник, очигледно, не може и не сме много више од онога што је већ рекао. Српска јавност је преплављена панелима типа „За и против НАТО“, „Хајде да разговарамо о НАТО“, „Ми волимо НАТО – НАТО воли нас“. Не знам – мада, основано сумњам – да ли је и колико панела одржано на тему треба ли или не треба Србија да укида војну обавезу. Али знам да је већ годинама, не рачунајући повремене несреће, главна вест и најважнија медијска порука везана за војску и њене активности она да смо „спремни за слање наших борбених јединица у мисије у иностранству“.

Начелник генералштаба можда зна, а можда и не зна за Хобсбаумову мисао да су општа војна обавеза и систем обавезног општег образовања створили оно што данас зовемо модерном националном државом и демократијом. Али сасвим сам сигуран да то веома добро знају и и те како имају на уму они који у Србији већ годинама ова два система – скупа са оним економским – разарају и „реформишу“.

Јер ова зима ће ипак ускоро проћи. Али криза може – и не мора. А поготово, плашим се, не мора и, заправо, само од себе, сугурно неће проћи нити престати ово грозно и перманентно урушавање националне државе, њеног достојанства, њених интереса и њеног идентитета. О држави се мора водити рачуна свакодневно, а не само за празнике и у предизборним кампањама. Дакле, и када се формира буџет, и када се кроје региони, и када се доноси статут Војводине и када се усваја резолуција о Сребреници. Иначе ускоро буквално нећемо имати шта да славимо.